

Thanh tra các dự án NLSH - Kỳ 9: Có bỏ sót việc phát triển vùng nguyên liệu sản KM94?

16:42 14/02/2017

Hàng loạt sai phạm trong quá trình đầu tư, xây dựng tại các dự án nhiên liệu sinh học (NLSH) của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam (PVN), các chủ đầu tư và các đơn vị liên quan là vô cùng nghiêm trọng, gây thất thoát ngân sách nhà nước khiến “Đề án phát triển NLSH đến năm 2015, tầm nhìn đến năm 2025” của Chính phủ bị ngưng trệ...

THCL - Hàng loạt sai phạm trong quá trình đầu tư, xây dựng tại các dự án nhiên liệu sinh học (NLSH) của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam (PVN), các chủ đầu tư và các đơn vị liên quan là vô cùng nghiêm trọng, gây thất thoát ngân sách nhà nước khiến “Đề án phát triển NLSH đến năm 2015, tầm nhìn đến năm 2025” của Chính phủ bị ngưng trệ...

Đáng nói, bên cạnh hàng loạt sai phạm trong quá trình đầu tư, xây dựng... thì việc đầu tư phát triển vùng nguyên liệu sản KM94 để phục vụ sản xuất tại dự án NLSH của Tập đoàn PVN, các chủ đầu tư và các đơn vị liên quan không hề được nhắc tới trong Kết luận thanh tra số 2634/KL-TTCTP ngày 3/10/2016 của Thanh tra Chính phủ (TTCTP)?

THANH TRA CHÍNH PHỦ Số: 2634/KL-TTCTP	CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM <u>Độc lập - Tự do - Hạnh phúc</u>
---	--

CÔNG TY CỔ PHẦN NHIÊN LIỆU SINH HỌC DẦU KHÍ MIỀN TRUNG	
CV ĐẾN	Số: <u>241</u> Ngày: <u>06/10/2016</u>

Hà Nội, ngày 06 tháng 10 năm 2016

KẾT LUẬN THANH TRA
Việc đầu tư các dự án nhiên liệu sinh học có vốn góp của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam và các đơn vị thành viên

Thg: Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng tại Văn bản số 6143/VPCP-ĐMDN ngày 12/8/2014 của Văn phòng Chính phủ, Tổng Thanh tra Chính phủ đã ban hành Quyết định số 2238/QĐ-TTCTP ngày 19/9/2014 Thanh tra việc đầu tư các dự án nhiên liệu sinh học có vốn góp của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam và các đơn vị thành viên. Từ ngày 03/10/2014 đến ngày 05/01/2015, Đoàn thanh tra đã tiến hành thanh tra tại các chủ đầu tư dự án nhiên liệu sinh học (NLSH), gồm: Công ty cổ phần Hoá dầu và Nhiên liệu sinh học Dầu khí (PVB), Công ty cổ phần Nhiên liệu sinh học Dầu khí miền Trung (PCB) và Công ty Trách nhiệm hữu hạn Nhiên liệu sinh học Phương Đông (Công ty Phương Đông) và đã làm việc với các cơ quan, đơn vị có liên quan.

06-10-2016 Xét Báo cáo kết quả thanh tra ngày 31/5/2015 của Trưởng Đoàn thanh tra, ý kiến giải trình của các đơn vị liên quan và Bộ Công Thương, Thanh tra Chính phủ đã có Dự thảo Kết luận thanh tra báo cáo Thủ tướng Chính phủ (kèm theo Văn bản số 144/TTCTP-V.I ngày 07/12/2015).

Văn phòng Chính phủ có Văn bản số 88/TB-VPCP ngày 13/5/2016 thông báo ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc về việc hoàn thiện Dự thảo Kết luận thanh tra, Số 1827/VPCP-V.I ngày 31/8/2016 thông báo ý kiến chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ Trương Hòa Bình, yêu cầu Thanh tra Chính phủ trên cơ sở Dự thảo Kết luận thanh tra, kết luận rõ trách nhiệm của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam và các tập thể, cá nhân để xảy ra vi phạm trong việc: chỉ định thầu; đàm phán về giá hợp đồng EPC; miễn bảo lãnh thực hiện hợp đồng, bảo lãnh tiền tạm ứng cho các nhà thầu và các vi phạm khác, sớm ban hành Kết luận thanh tra. Thực hiện ý kiến chỉ đạo nêu trên, ngày 31/5/2016, Thanh tra Chính phủ đã tổ chức cuộc họp với Văn phòng Chính phủ, Bộ Công Thương, Bộ Xây dựng, Bộ Tài chính, Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, các chủ đầu tư và nhà thầu thi công dự án NLSH Dung Quất và Phú Thọ để nghe ý kiến tham gia của các đơn vị; Thanh tra Chính phủ cũng đã làm việc với Văn phòng Chính phủ để rà soát các nội dung của Dự thảo Kết luận thanh tra. Trên cơ sở ý kiến của các Bộ, giải trình của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam (PVN), các chủ đầu tư và nhà thầu, Tổng Thanh tra Chính phủ kết luận như sau:

Việc đầu tư phát triển vùng nguyên liệu sản KM94 không hề được nhắc tới trong Kết luận thanh tra?

Diện tích đầu tư vô cùng lớn...

Trước đó, để phát triển vùng nhiên liệu phục vụ sản xuất xăng sinh học theo Đề án phát triển NLSH đến năm 2015, tầm nhìn đến năm 2025 (Quyết định số 177/2007/QĐ-TTg), PVN và chủ đầu tư các dự án NLSH đã triển khai, phát triển vùng nguyên liệu tại các tỉnh để cung cấp nguyên liệu sản xuất cho các nhà máy.

Theo báo cáo của PVN, tổng diện tích trồng nguyên liệu cho các nhà máy sản xuất ethanol hoạt động lên tới 34.000 ha. Theo đó, để cung cấp nhiên liệu cho Nhà máy Nhiên liệu sinh học Bio-ethanol Dung Quất, PVN và Công ty CP NLSH Dầu khí miền Trung (BSR-BF), đã phát triển các vùng nhiên liệu tại các tỉnh Quảng Ngãi, Quảng Nam, Bình Định, Phú Yên, Gia Lai, Kon Tum.

Ngày 19/8/2011, PVN đã ký kết thỏa thuận hợp tác phát triển NLSH tại Quảng Ngãi

Tháng 8/2011, PVN và tỉnh Quảng Ngãi đã ký thỏa thuận hợp tác đầu tư phát triển vùng nguyên liệu bền vững phục vụ sản xuất NLSH và phát triển thị trường sử dụng xăng sinh học E5, E10 tại tỉnh Quảng Ngãi.

Theo đó, tỉnh Quảng Ngãi đã chỉ đạo quản lý quy hoạch vùng trồng sắn, bảo đảm cung cấp ổn định cho Nhà máy NLSH Bio-ethanol Dung Quất. Trong đó, PVN chỉ đạo triển khai dự án đầu tư phát triển vùng nguyên liệu sắn đúng quy hoạch - đã được UBND tỉnh Quảng Ngãi quy hoạch, hỗ trợ đầu vào cho người trồng sắn và bao tiêu sản phẩm, bảo đảm cho nông dân có lợi nhuận tối thiểu 30% so với vốn đầu tư, không phụ thuộc biến động giá cả thị trường.

Tháng 7/2013, Trung tâm Khuyến nông Quốc gia phối hợp với Sở NN&PTNT tỉnh Quảng Ngãi, tổ chức Diễn đàn chuyên đề “Sản xuất và chế biến sắn bền vững khu vực Miền Trung”.

Tại diễn đàn này, có mặt đầy đủ lãnh đạo sở NN&PTNT các tỉnh Quảng Ngãi, Quảng Nam, Bình Định, Phú Yên, Gia Lai, Kon Tum, các vụ, viện, trường đại học, các công ty, trung tâm, gồm 268 đại biểu, trong đó có 130 nông dân đến từ 13 huyện, thành phố tỉnh Quảng Ngãi (ngoại trừ huyện đảo Lý Sơn).

Theo số liệu từ BSR-BF, năm 2014, sẽ phối hợp với huyện Bình Sơn và Sở NN&PTNT Quảng Ngãi triển khai thí điểm phát triển vùng sản nguyên liệu giai đoạn 1 khoảng 1.400 ha trên địa bàn 17 xã trong vùng quy hoạch thuộc huyện Bình Sơn để cung cấp cho Nhà máy Bio-Ethanol Dung Quất.

Riêng huyện Bình Sơn - nơi có Nhà máy Bio-Ethanol Dung Quất, đã quy hoạch vùng nguyên liệu sản 2.200 ha. Với sản lượng sản như trên, sẽ tạo ra dòng tiền khoảng 1.000 tỷ đồng, tạo ra thị trường tiêu thụ lớn và ổn định đối với cây sản - là tiền đề quan trọng thúc đẩy sản xuất nông nghiệp, góp phần thúc đẩy phát triển khu vực nông thôn, miền núi. Bên cạnh đó, BSR-BF sẽ thí điểm thu mua, sơ chế sản lát khô (sản C) bằng nhiều hình thức: Thông qua hợp tác xã, tổ hợp tác, đại lý thu mua sơ chế cung cấp cho nhà máy...

Mặt khác, theo chiến lược phát triển nguồn nguyên liệu cho NM ethanol Tam Nông (Phú Thọ), Tổng công ty Dầu Việt Nam (PV Oil) đã triển khai mở rộng vùng nguyên liệu trồng sản cao sản KM94 tại 3 tỉnh Phú Thọ, Tuyên Quang, Thanh Hóa.

Theo thống kê của Sở NN&PTNT Phú thọ, năm 2012, toàn tỉnh trồng hơn 9.000 ha sản (tăng gần 2.000 ha so với năm 2011), trong đó, tại huyện Tân Sơn có tới 900 ha, Yên Lập 1.000 ha, năng suất sản tăng cao từ 134 - 135 tạ/ha. Thời điểm này, diện tích sản cao sản KM94 đạt khoảng 3.000 ha, chiếm 40% tổng diện tích sản của cả tỉnh.

Số tiền thất thoát là bao nhiêu?

Có thể nói, các nhà máy sản xuất NLSH dừng sản xuất - “cái xác” vẫn còn. Tuy nhiên, số tiền mà PVN và chủ đầu tư các dự án NLSH đầu tư để phát triển vùng nguyên liệu sản KM94 thì đến nay đã hoàn toàn mất trắng...

Song vấn đề đặt ra là: Vì sao việc gây thất thoát số tiền vô cùng lớn trong đầu tư, phát triển vùng nguyên liệu phục vụ các dự án NLSH không được PVN công khai và TTCP cũng không hề nhắc tới trong Kết luận thanh tra?

Số tiền thất thoát trong quá trình đầu tư phát triển vùng nguyên liệu sản KM94 để phục vụ các dự án NLSH là vô cùng lớn

Theo đại diện Sở NN&PTNT Phú Thọ cho biết: Năm 2010, Nhà máy ethanol Tam Nông đã phối hợp với Trường Đại học Thái Nguyên và Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư tỉnh đầu tư cây giống và phân bón vi sinh để đưa giống sản cao sản KM94 vào trồng đại trà. Do được đầu tư cây giống, phân bón và bao tiêu đầu ra nên người dân tại các xã, huyện nghèo miền núi đã đồng loạt trồng sản, nhiều hộ dân còn thế chấp tài sản vay ngân hàng để đầu tư. Thậm chí, ngoài đất chuyên canh cây sản, nhiều địa phương đã đưa ra cả phương án dịch chuyển cơ cấu sản xuất, dành đất để trồng... sản.

Với diện tích lên tới hàng chục nghìn ha sản KM94 được triển khai, thì số tiền mà PVN và các chủ đầu tư bỏ ra để mua phân bón, cây giống hỗ trợ người dân các tỉnh trồng sản coi như "đổ sông, đổ biển" khi các dự án NLSH đồng loạt ngừng hoạt động.

Những người dân trồng sản phục vụ nguyên liệu cho nhà máy sản xuất NLSH tại Phú Thọ cho hay, với giống sản KM94, ngoài cây giống, phân bón do Nhà máy Ethanol Tam Nông cung cấp, thì số tiền đầu tư cho 1 ha sản từ lúc bắt đầu trồng cho đến khi thu hoạch là khoảng 2 triệu đồng.

Được biết, ngoài việc phát triển vùng nguyên liệu tại các tỉnh trong nước, Tổng công ty Dầu Việt Nam (PV Oil), Công ty CP Hóa dầu và NLSH Dầu khí (PVB) còn phối hợp với tỉnh Hòa Phấn (Lào) để phát triển vùng nguyên liệu phục vụ các nhà máy NLSH tại 8 huyện của tỉnh Hòa Phấn.

Trước những “góc khuất” nêu trên, dư luận đang chờ câu trả lời từ phía TTCP, PVN và các đơn vị đầu tư liên quan...

Thương hiệu & Công luận sẽ tiếp tục thông tin tới bạn đọc.

Tuấn Ngọc